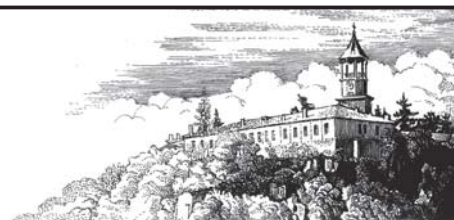

ЛЯСКОВЕЦ

ОБЩИНСКА ХРОНИКА

1 януари - 29 февруари 2016 година

брой 1 (72), година IX

ОТБЕЛЯЗАХМЕ ЗАРЕЗАН

ховица, директори на институции и фирми, почетни и заслужили граждани на община Лясковец и др. Гост на тържествата бе и Моника Тютюнкова - директор на Изследователския институт на българите в Унгария, координатор на проект за трансгранично сътрудничество „По пътя на българските градинари“, както и Галия Чохаджиева - координатор за българския ни екип.

В ЛЯСКОВЕЦ празнуването на Трифон Зарезан започна с провеждането на традиционния конкурс „Най-добро домашно вино“. Големият брой хубави домашни вина, с високо качество, добър вкус и цвят, които представят жителите на Лясковец, доста често затрудняват оценяващата комисия. И тази година съревнованието се проведе в Музея на градинарството. Вината за участие се събираха в продължение на 10 дни, като стриктно бе спазен регламента за участие. Майсторите на домашно лясковско вино се надпреварваха за титлата най-добър винар за реколта 2015 година, която им дава община Лясковец, както и парични премии за първо, второ и трето място в двете категории червено и бяло вино. За трета поредна година лясковският Клуб на виното също даде своя награда за най-добро вино.

След приключване на дегустацията бяха обявени авторите на кои проби са най-високо оценени и се класират на призовите места. На трето място са Пламен Георгиев и Борислав Банов - съответно за бяло и червено вино. Второ място заслужиха двете вина на един и същ производител - Петър Тахрилов, спечелил втора позиция с червеното и с бялото си вино. Първи в надпревара станаха Димитър Байчев - направил най-доброто бяло вино и Красимир Йовев - баш-майстор на червената напитка. По една награда за бяло и за червено вино присъдиха и от Клуб на виното, а тази година наградените са Мирослав Чоков за червено и Елисавета Андреева за бяло вино. Всички награди майсторите на вина получиха на централния площад в Лясковец, преди да започне празничния концерт в самия ден на Трифон Зарезан - 14 февруари. Паричните награди и грамоти за първо, второ и трето място в двете категории на общинския конкурс, връчи кметът на общината д-р Гецова, а наградата на Клуб на виното - председателят на организацията Пламен Георгиев.

На 14 февруари хубавото време събра на централния площад в града много почитатели на виното, народните ритми и веселието. Честването на празника започна с водосвет за здраве и берекет, който отслужиха свещениците от Лясковец - отец Богдан и отец Никола. Гости на тържеството бяха делегация от Румъния, предвождана от Тодор Ангел - председател на съюза „Български корени“. Гости за Зарезан в Лясковец бяха и партньори по проекти на община Лясковец от Унгария и от италианския град Лакуила, депутати Евгени Стоев и Клавдия Ганчева - народни представители от 43-тото Народно събрание за четвърти мандатен избиращия район от ПП ГЕРБ. Празникът уважиха и областният управител на В. Търново проф. Пенчо Пенчев, кметът на Велико Търново инж. Даниел Панов, зам. кметовете на Елена и Горна Оря-

Кметът д-р Ивелина Гецова поздрави гостите, всички граждани и лозарите и винарите по повод Трифон Зарезан. Пред обществеността бяха обявени и победителите от общинския конкурс за най-добро лясковско вино. За доброто настроение на празнуващите жители и гости на Лясковец се погрижи фолклорна компания „Сидер войвода“ и клуб за народни хора „Фолклорна броеница“ при читалище „Братя Грънчарови-2002“ с художествен ръководител Иван Иванов. Докато се виеха хора на площада, 200-литрова бъчва с червено вино и друга с пелин, подарък от „Тотал-вини“, се лееха за излезлите да празнуват. С кръшни български ритми танцьори и музиканти от гостуващата формация поведоха празничното шествие към лозята. Отец Богдан и отец Никола благословиха и осветиха лозовите насаждения, а Царят на лозето и стопанката на града д-р Гецова, първи зарязаха лозите. Димитър Цветков, от дълги години в ролята на Цар на лясковските лозя, отправи молитва към Св. Трифон за берекет и плодородна година, отчуввайки къшей хляб и преливайки корените на лозите с вино. След тях зарязаха и официалните гости, които си пожелаха здраве и берекет през новата стопанска година.

В МЕРДАНИЯ Трифон Зарезан също от край време събира лозари и винари. Облечени в традиционни български носии, под звуците на гайда и тъпан, самодейците от местното читалище, съвместно с кметство Мерданя и гости, се отправиха към намиращите се в края на селото Мердански лозя. Обредни хлябове, печена кокошка, накичени менчета и бълкици, напълнени с червено вино, се понесоха към лозята, където всяка година се прави възстановка в чест на Светеца. След благодарности, заръки и разговори с Покровителя Свети Трифон, самодейците преминаха през всички етапи на обработване на лозето, та чак до беритба. Ритуалното зарязване направи селския управник Красимира Владова. Тя пожела всички да са живи и здрави, все така ентусиазирани, а годината да е богата и плодородна, след което сви венец от лозовите пръчки и короняса тазгодишния Цар на лозята. С много настроение празнуващите се отправиха към селския стадион, където ги очакваха наредени трапези. Така с тълпи, песни и приповдигнато настроение, до късно вечерта в Мерданя се лееше хубаво мерданско вино,

с печено домашно свинско. „Берекет да е!“ си пожелаваха всички.

В ДРАГИЖЕВО организатор на Трифон Зарезан бе кметство Драгижево в партньорство с местното читалище. И през тази година ритуалът по зарязването се състоя на лозето на най-възрастната стопанка - 76-годишната Мария Дюлгарова и синът ѝ Тодор. Те бяха подредили богата трапеза и почерпиха всички от своето вино. Традиционният ритуал тази година бе поверен на 10-годишния Димитър Йорданов, който демонстрира сръчна работа със земеделската ножица. Леля Марийка, заедно с малкия Митко и други местни лозари поляха порязаните лози с вино, за да има богата реколта. Съпричастни с родния празник бяха десетките англичани, живеещи от години в Драгижево. Преди да зарежат, честването започна пред читалището, където се събраха близо 100 души. Те бяха поведени от няколко мъже, облечени в носии и нахлутили каплаци, седнали в каруца. Пред шествието гордо се вееше трибагреника, а оркестър съпровождаше всички желязци да зарежат.

След ритуала на лозето, по традиция празникът продължи в читалищния салон, където оркестър „Детелини“ вдигна настроението. Кметът Цоньо Трънков връчи грамоти на победителите в конкурса за най-добро домашно бяло и червено вино и ракия. Общо 17 вина и ракии взеха участие в конкурса. Въз основа на безпристрастната оценка на комисията в състав - Стайко Мангелов, Васил Андонов и Питър Картрайт, първото място за най-добро червено вино бе отредено на Иван Ганев, а след него се наредиха Пламен Димитров и Стефан Хрелев. Като най-добър производител на бяло вино бе отличен Тодор Дюлгаров, следван от Атанас Додуров и Иван Минчев. Най-добри ракии тази година бяха измайсторили Здравко Давидков, Трифон Трифонов и Марийка Дюлгарова.

ниел Йотов, а негови подгласници станаха Ангел Ангелов и Иван Тодоров. Жените пък са по-добри в направата на бяло вино - на първите две места се класираха съответно Елица Данева и Недка Стефанов, а бронзът е за Иван Тодоров, който успя да отсрами мъжете. Призьорите получиха своите награди и грамоти на 14 февруари, когато бе направено и ритуалното зарязване на лозите в селото.

В ДОБРИ ДЯЛ традиционното зарязване на лозето се състоя при любезните домакини семейство Иванка и Петър Костови, които посрещнаха с погача, вино и разнообразни мезета своите гости. Ритуалът по зарязването беше открит от кмета на селото Стоян Стоянов, който пожела здраве, благоденствие и берекет през настоящата година. Празникът се организира като съвместна инициатива на кмета на Добри дял, читалището и клуба на пенсионера. Проведен бе конкурс за най-добро домашно добридялско вино, в който се

В КОЗАРЕВЕЦ още няколко дни преди да настъпи празникът на Свети Трифон, в читалището се стекоха много майстори на вино, за да представят своите творения и да се втурнат в надпревара кой е баш майсторът-козаревчанин. В тазгодишното, пето поред издание на конкурса за най-добро вино, се включиха 26 проби в категория червено вино и 7 бели вина от козаревската реколта 2015. При червените вина най-добър винар се оказа Да-

включиха 24 майстори-винари. Да ги оцени се събра компетентно жури от съселяни, което присъди първо място за виното на Иван Славев, втори се подреди Йордан Милков, а като трето най-добро вино бе избрано творението на Васил Цвятков. Поощрителна награда за четвърто място получи Боряна Георгиева за виното си от касис. Всички номинирани получиха грамоти и награди. Дяна Пенева и Кичка Стоянова изненада присъстващите със съхранено от последната реколта грозде, от което всички на празника опитаха. Специална награда за най-млад винар, определена от кмета, получи 24-годишният Габриел Георгиев. За веселието на всички се погрижиха музикантите Христо и Радослав. С хора, песни и танци премина празникът, а вкусната трапеза приготви управителят на заведението „Двата бора“ - шеф Красимир Николов.

ПО НОВ СОЦИАЛЕН ПРОЕКТ РАБОТИ ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ

Община Лясковец изпълнява проект „Независим живот в Община Лясковец - чрез комплексни услуги за социално включване“, договор BG05M9OP001-2.002-0049-C001 по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-2.002 „Независим живот“, по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

Периодът за изпълнение дейностите по проекта е 27 месеца - стартира на 17 септември 2015 г. и приключва на 16 декември 2017 г. Общата стойност на проекта е в размер на 497 715,03 лв. Целта е да се подобри качеството на живот и на достъпа до основни социални и здравни услуги за постигане на независимост и социална интеграция на възрастните и хората с увреждания, да се разшири обемът, многообразието и целенасочеността на социалните услуги на територията на община Лясковец. Териториалният обхват е 6-те населени места в общината - гр. Лясковец и селата Драгижево, Мерданя, Добри дял, Козаревоц и Джулюница. В рамките на изпълнение на проектните дейности се предвижда предоставяне на комплекс от почасови социални услуги в дома - за лична помощ, социална подкрепа и комунално-битови дейности, както и усъвършенстване и доразвиване на предлаганите социални услуги: „Личен асистент“, „Социален асистент“ и „Домашен помощник“, като форми на услуги в общността за независимост и социално включване и намаляване риска от зависимост на институционален тип грижа. Целевите групи, които могат да се възползват от почасовите услуги в домашна среда са: хора с увреждания

и хора над 65 години с невъзможност за самообслужване. През първите три месеца от изпълнение дейностите на проекта се осъществиха подготовителни дейности - сформирани на екип за управление на проекта, подготовка на материално-техническа база, включваща ремонтни дейности в сградата на Домашен социален патронаж гр. Лясковец, където ще функционира Звеното за почасово предоставяне на услуги за социално включване. За нормалното му функциониране бе доставено техническо оборудване и обзавеждане. След направен подбор, от 17 ноември 2015 г. бе нает екип, който ще работи в Звеното, включващ следните експерти - социален работник, психолог, медицинска сестра и технически секретар. В изпълнение на основната цел на проекта - подобряване качеството на живот на хора с увреждания и

хора над 65 години с невъзможност за самообслужване, наетите експерти извършиха оценка на потребностите за физическото и психическото състояние на всеки кандидат-потребител. През месец ноември 2015 г., чрез домашни посещения бяха изготвени 73 индивидуални оценки на потребностите. Целта на изготвената оценка на потребности бе да се определят индивидуалните нужди на всеки потребител. На база изготвените оценки на потребностите експертите в Звеното направиха списъци с кандидатите, подредени по низходящ ред, съобразно набрания брой точки и по населени места. Специално сформирана комисия за подбор на потребителите одобри крайните потребители на почасовите услуги.

Реализира се и друга важна дейност - подбор на изпълнители на почасови социални услуги. В обявения срок за прием на документи бяха депозиранни 24 молби. На база разработена Методика за избор на лица, желаещи да предоставят почасови услуги, комисията проведе два етапа на подбор /по документи и интервю/. Одобрени са 14 изпълнители, с които да бъдат сключени трудови договори. От 17 декември 2015 г. бяха наети 10 лица на длъжност Домашен санитар и 4 Социален асистент. Предлагането на качествени социални услуги по проекта се обуславя от наличието на квалифициран и мотивиран

персонал. За тази цел изпълнителите на почасови услуги преминаха обучение в периода от 1 до 4 декември 2015 г. Целта на обучението бе да запознае участниците с основни познания за предоставяне на социалните услуги в общността, спецификата на целевите групи, действията при конкретни групи потребители, антидискриминационни практики, превенция на насилието, включващо мотивирани тренинги, оценка на риска и подкрепа за безопасна и здравословна среда на живот. Обученията бяха въвеждащи и надграждащи, в зависимост от опита, който имат наетите изпълнители. Почасовите социални услуги ще се предоставят 24 месеца. От 17 декември 2015 г. 62 потребители вече се възползват от предоставените почасови социални услуги, като за тях се грижат 14 наети изпълнители. С цел прилагане на иновативен подход, различен от досегашните социални услуги, в общността ще се използват гъвкави механизми, съобразени с индивидуалните потребности на всеки потребител. Такива интегрирани услуги, които наетите експерти в Звеното ще предложат на нуждаещите се хора са: здравни услуги, мотивационна и/или психологическа и социална подкрепа.

За да се запознае обществеността с целите и дейностите на проекта, в БТА В. Търново се проведе пресконференция, на която присъстваха кмета на община Лясковец, ръководителя на проекта и представител на Министерството на труда и социалната политика. Настоящият документ е изготвен с финансовата помощ на Европейския социален фонд. Община Лясковец носи цялата отговорност за съдържанието на настоящия документ и при никакви обстоятелства не може да се приеме като официална позиция на Европейския съюз или Министерството на труда и социалната политика.

Проект
„Да сбъдваме заедно мечтите си“
Договор № БС - 33.14-1-015 / 28.09.2015 г.

ДЖУЛЮНСКИТЕ ДЕЦА ПРОДЪЛЖАВАТ ДА СБЪДВАТ МЕЧТИТЕ СИ

Участниците в проекта „Да сбъдваме заедно мечтите си“, който се реализира в ОУ „П. Р. Славейков“ село Джулюница и училищното настоятелство продължават обучението си по предприемачество. По време на заниманията учениците научава как да откриват в проблемите възможности за успех и как да се представят по най-добрия начин, разработиха личен план за развитие, в който поставиха първите цели, които трябва да постигнат по пътя на успеха. Една от тях бе да се представят добре на националното външно оценяване, затова и в заниманията за развитие на речевите и комуникативни умения по български език и литература четвъртокласниците и седмоласниците положиха много старание и усилия.

За да дарят радост и повече усмивки на децата от Дома за деца лишени от родителски грижи в Стражица, за да помогнат и да бъдат по-добри в навечерието на християнските празници, учениците от джулюнското училище инициираха благотворителна акция за събиране на книги, играчки и дрехи. Всички тези подаръци децата изпратиха в Стражица като послание за тяхното приятелство, добрина и човечност.

Новата година стартира с нови предиз-

викателства пред участниците в проекта. Темите, върху които се работи са насочени към придобиване на умения за преговаряне и предотвратяване на конфликти. Нарастващата агресия сред децата в последните години показва, че е много важно да не се пренебрегват диалога и дискусията по време. Трябва да се създават умения у учениците да преговарят и изграждат консенсус, тръгвайки от съвсем различни убеждения и виждания. Тъй като в училището се обучават ученици от ромски и български етнос, работата по проекта ще допринесе не само за личностното им развитие, а и за намаляване на агресията, зачитане на различията и изграждане на толерантни взаимоотношения.

Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Център за образователна интеграция на децата и учениците от етнически малцинства.

СВЕТОВНИЯТ ДЕН ЗА БЕЗОПАСЕН ИНТЕРНЕТ ОТБЕЛЯЗАХА В НУ „ЦАНИ ГИНЧЕВ“

Учениците, учителите и гости на лясковското НУ „Ц. Гинчев“ отбелязаха международния ден за безопасен интернет за деца. Те се срещнаха със създателите на най-полезния образователен портал „Уча.се“ - Дарин Маджаров и Антон Бъчваров. Авторите разкриха на малчуганите как да играят, да се учат и да се забавляват във виртуалното пространство, без да бъдат страшни по никакъв начин. Използвайки видеоролици, игрите и упражненията от сайта, децата повишават успеха си в училище, като същевременно се забавляват. По-големите ученици споделиха своите впечатления от портала, тъй като за тях той е извънштен още от преди две години. В разговора стана ясно, че децата умеят да работят безопасно с платформата, а създателите изненадаха малките си приятели с най-новия продукт - учебна игра, която позволява всеки ученик да провери своите знания, докато играе.

За пореден път учителите от НУ „Цани Гинчев“ доказаха своя иновативен подход при работата с учениците при представяне на учебния материал по различен и лесно достъпен начин. За тях е важно новите технологии да бъдат използвани правилно и целенасочено, така че да направят достъпна дори и най-трудната материя. „Под формата на игра, тя става приятна и лесна за децата“, споделя професионалният си опит екипът на директора Диана Петкова.

Образователният портал „Уча.се“ е подходящ и за по-големи ученици. Целта на учителите е децата да искат да учат, да обичат да учат и да се забавляват учейки. На срещата в лясковското начално училище присъства и старши експертът по начално образование в Регионален инспекторат Захаринка Чакалова. Тя подкрепи използването на новите технологии и иновативните методи в обучението на децата и пожела бъдеща плодотворна дейност на всички.

ПОКЛОНЕНИЕ В ПАМЕТ НА АПОСТОЛА СЕ СЪСТОЯ В ЛЯСКОВЕЦ

С тържествен ритуал бе отбелязана 143-та годишнина от обесването на Васил Левски. Много лясковчани се събраха пред барелефа на Апостола в центъра на града, за да преклонят глава пред делото му. Честването на годишнината от героичната смърт на Дякона уважиха ръководство на община Лясковец, представители на организации, партии, граждани.

Да се поклонят пред Апостола дойдоха и много деца от училищата със своите учители. По-големите ученици от гимназията се стекоха пред паметния знак на великия българин под звуците на тържествена музика, изпълнена от фанфарния състав на СОУ „Максим Райкович“, с ръководител Нели Гургева. Деца от начален и среден курс на учи-

лището взеха участие във възпоменателния ритуал, изпълнявайки стихове за Левски. В програмата за честването се включи и читалищната вокална група „Бели ружки“, с ръководител Добринка Стателова, като певичките изпълниха скръбната Ботева песен „Обесването на Левски“. Панихида отслужиха отец Богдан и отец Никола, а Димитър Байчев - председател на Общинския комитет „Васил Левски“, произнесе възпоменателни слова в памет на Апостола. Венци и цветя на признателност положиха общинското ръководство, общинският комитет, Съюзът на ветераните и офицерите от запаса и резерва, партии, организации, училища, детски градини, футболен клуб „Левски“ и много граждани.

СУРВАКАХА КМЕТА Д-Р ГЕЦОВА ЗА РОМСКАТА НОВА ГОДИНА

Ученици от цялата страна сурвакаха за здраве по повод ромската Нова година. За седма поредна година Център за междуетнически диалог и толерантност „Амалипе“ организира инициативи в област В. Търново, посветени на Василица. Ромският празник

Мелена Кунева, народни представители, посланиците на САЩ, Белгия, Германия, Норвегия, Дания и др. Възпитаниците на ОУ „П. Р. Славейков“ в Джулюница, единствени от нашата област бяха избрани да се включат в празника в столицата. Те посетиха

австрийското посолство у нас, министерството на културата и други. Нашите ромски деца бяха приети особено радушно в австрийското посолство, след като така силно впечатлиха преди време заместник-посланика Томас Щьолцл, който беше на посещение в училището им в Джулюница. Този път децата посетиха посланика, за да сурвакат и поздравят него и целия му екип по случай Василица.

Нашето средишно училище „П. Р. Славейков“, където се обучават близо 80 ромски деца, е едно от водещите училища в България по отношение реализацията на проекти, с помощта на които се осъществява междуетнически културен диалог и така децата от различните етноси успяват да обогатят знанията си, относно ромските и българските традиции, изучаването на обичаите и обредността, съпътстваща празниците на българи и роми. Знания за и-

поддържа три дни - от 13 до 15 януари. В първия ден кметът на община Лясковец д-р Ивелина Гецова и администрацията бяха посетени от малчуганите от Детски център „Мост на надеждата“. Те сурвакаха кмета и изнесоха специална програма, посветена на Василица. На 14 януари, както всяка година, баница с късмети подариха децата от джулюнското училище, благодарствено писмо от общината за здраве и берекет на ромски и български език. Д-р Гецова благодарно на сурвакарите за сърдечните пожелания, дари ги с пакетчета сладки и парички за почерпка на всички.

Инициативите в София като цяло бяха част от национална кампания, която Център „Амалипе“, общински центрове и десетки училища организират в цялата страна, давайки възможност на ученици-сурвакарчета да пожелаят здраве и берекет с традициите на ромския и българския фолклор. На 14 януари децата от цяла България, включително и възпитаниците на джулюнското училище бяха на посещение в столицата, за да сурвакат вицепрезидентът Маргарита Попова, вицепремиерите Томислав Дончев, Ивайло Калфин и

торията, бита и културата на различните етнически групи, учениците ни получават в продължение на няколко години в заниманията си по фолклор на етносите. Всичко това е постигнато, благодарение на отличната работа и всеотдайната и силна взаимовръзка между ученици, учители, родители, представители на „Амалипе“ и община Лясковец.

ДВЕ НАШИ УЧЕНИЧКИ С НАГРАДИ ОТ НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС

ето прави силата“. Конкурсът бе организиран от Национален клуб „Родолубие“ със съдействието на Министерството на образованието и науката, Историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, Синдиката на българските учители и Националния исторически музей. Според регламента на съревнованието участниците са имали възможност да се изият в три направления - есе, постер и презентация. Младите ни краеведи проведоха разяснителна кампания сред участниците се в среден и горен курс на училището. Участниците бяха оценявани на проведено вътрешно-училищен конкурс от жури в трите направления. За участие в националния конкурс бяха изпратени презентациите на Надежда Михалева и Пламена Иванова. Първата, тогава в 9 клас, а сега десетокласничка, написа материал за нашия съгражданин, известният актьор Петър Слабаков, като темата на разработката ѝ бе „Титанът Петър Слабаков“. Своят

Две момичета, възпитанички на СОУ „Максим Райкович“ получиха награди от председателя на Съюза на българските учители Янка Такева. Момичетата заслужиха престижните отличия за изключителната си изследователска дейност и положителен труд в областта на краеведението. И двете са членове на клуб „Родолубие“ при СОУ „М. Райкович“ с научен ръководител Марияка Давидова. През изминалата 2015 година Национален клуб „Родолубие“ обяви и проведе XXIII-тия си ученически конкурс „Съединени

проект, описващ научните постижения на друг наш заслужил съгражданин представи Пламена Иванова в „Ерудитът проф. Христо Пимпирев“. За своя труд и всеотдайност в изследователската си работа двете момичета от Лясковец бяха отличени с Грамота, изпратена им от д. и. н. Янка Такева, която е председател на Националния клуб „Родолубие“. Тази заслужена награда е резултат на триединството ученици-учители-общественост и е гордост не само за момичетата и техния ръководител, но и за всички лясковчани.

В ДЖУЛЮНИЦА ДВАМА СЕ БОРИХА ЗА БОГОЯВЛЕНСКИЯ КРЪСТ

в реката и късметлията Васил вдигна високо кръста, оповестявайки своята победа. Ивайло Славев участва за четвърта поредна година и два пъти досега и ставал победител. Последно победата беше за Васил Боев. С тазгодишното изваждане на кръста, резултатът беше изравнен. През миналите години участваха по десетина мераклии, но в последните две - до победителите не смеят да се наредят други желаещи да се съревновават.

На Йордановден в най-голямото лясковско село Джулюница се състоя ритуал по хвърлянето на Богоявленския кръст във водите на река Джулюнска. И тази година джулюнчани спазиха традицията за значимия християнски празник - Йордановден и преди хвърлянето и изваждането на кръста, Богоявленския водосвет отчете отец Николай Стайков. Въпреки работния ден, не липсваше и публика. Тази година за здраве се къпаха само двама младежи - Ивайло Славев на 19 г. и Васил Боев на 21 г.

Смелчаците, въпреки студа, се потопиха

Смелчаците, въпреки студа, се потопиха

БАБИНДЕН ОТПРАЗНУВАХА В ЛЯСКОВСКИТЕ СЕЛА

уютен клуб се събраха за тържество всички пенсионери, за да се почерпят и да се веселят от сърце. Ритуалът извършиха бабата-акушерка Иванка Арменчева, майката на 10-месечно бебе Емилия Арменчева и доктор Ох Боли-Стефка Мъджарова. Трите майки в селото, сдобили се с рожба през 2015 година, поляха на бабата да си измие ръцете и я дариха с традиционните за празника дарове - кърпа, сапун и обредна пита. От възрастната акушерка младите научиха и типично за Бабинден наричане. Поръсвайки родилките и всички присъстващи тя пожела: „Колкото са капките по булките, толкова да са бабетата таз година в люлките!“ За доброто настроение на всички

срещнат мъж, който им се изпречеше на пътя. Мъжете не отказваха да платят за свободата си, защото знаеха, че в противен случай ги грози опасността да им събуят гашите. Шествието премина и през кметството и завърши в пенсионерския клуб, където празнична трапеза очакваше закачливите баби. В заключението на празника, както всяка година, булчинското хоро бе задължително.

В Джулюница групичката, направила възстановка на празничните ритуали, бе от пенсионерския клуб. Персонажите баба, снаха и селският милиционер, лекарката и тъпанджията, обиколиха селото с цели три бебета на ръце, а

Празникът Бабинден бе отбелязан в Лясково за поредна година. Ритуалните действия, които го съпътстват извършиха самодейки от лясковските села Козаревец, Драгижево, Мерданя, Добри дял и Джулюница. Всички възпроизведоха обредните действия и се забавляваха много. За поредна година традициите бяха спазени, а бабата посети къщите на всички малки деца до три години, за да ги благослови.

В Мерданя самодейките от местното читалище от ранни зори се подготвиха за предстоящата „сватба“. Аромат на греяна ракийка, топла погача и майсторски нарязани домашни мезета, допълнително топлоха празничната атмосфера. Отново „главна героиня“ в ритуала с раждането, къпането и оръсване на бебето, изпълняваше баба Стойна - най-възрастната самодейка. Сладкопайната баба Стойна изви глас и под звучието на „Ела се вие превица“, младоженците поведоха шествието към кметството. Красимира Вladoва - кмет на село Мерданя, почерпи и поздрави всички за празника, като пожела да се раждат много и здрави бебета, след което младите майки и техните рожби получиха подаръци и безброй добри пожелания от веселите баби. Сърдечни поздравии и почерпка получиха и здравните работници - хората, с мисия да даряват живот. След много смях и веселие, празникът завърши така, както и започна - с кръшно българско хоро и големи надежди, че в бъдеще ще се раждат повече деца в селото.

Обичайните ритуали спазиха и по-възрастните мерданчанки от клуба на пенсионера и инвалида „Надежда“. В топлия и

баби, младите майки и кметцата, групата за обработен фолклор „Авлига“ поднесе празнична програма с песните си.

В Добри дял извършиха всички ритуални действия, присъщи за празника и освен това организаторите с гордост отбелязаха, че се радват на съвсем мъничко бебе в селото - едномесечната Габриела Тодорова. Бабешката дружина беше на гости в дома на малката, за да поднесе дарове на детето и както всяка година, всички заедно поляха раждането на най-новото отроче - жител на Добри дял с пищна почерпка.

В Козаревец празнично шествие обиколи къщите на всички млади семейства, сдобили се през изминалата година с рожба. И там бе извършена цялата поредицата от ритуални действия, характерни за празника. Селската акушерка запретна ръкави, изми ръце и окъпа бебето. Пенка Парашкевова е аку-

шер на Козаревец в продължение на повече от 40 години, в които е била пръв съветник на младите майки при отглеждането на децата. За неуморния и дългогодишен труд и грижи, млади и по-възрастни козаревски жени й поднесоха искрени пожелания и благодарност в деня на празника.

В Драгижево също още рано сутринта шествие от баби в ролята на булка, младоженец, кумове, сватове и акушерка обиколи селото. Дружината посети домовете, в които се е родило дете през изминалата година. Пет са новородените отрочета в Драгижево, като най-малкото бебе е двумесечния Йоан. Във всяка от петте къщи шестващите бяха посрещнати от добрите стопани, като младите майки и децата им получиха дарове. Бабите „рекетираха“ всеки

четвъртото бе на път да се роди. Така смях и закачи бабата - дългогодишната акушерка Богдана Тодорова, показваше най-малкото бебе на гърче, родено миналата година. Смешните герои обиколиха всички фирми и институции, всички заведения и магазини в селото, както и пенсионери приятели, които нямат възможност да излязат от домовете си. Всички жители на селото ги даряваха с пари, а след веселата постановка, отличените актьори, заедно с останалите членове на клуба, се почерпиха на богата трапеза. С този ритуал с многодетна булка, джулюнчанци се надяват, че в бъдеще в селото ще се раждат много деца.

В КОЗАРЕВЕЦ НАПРАВИХА ОБИЧАЯ „ТУЛУМ“ ЗА ЕРГЕНИТЕ

И тази година Ергенската сватба в Козаревец се превърна в интересно и забавно шоу за жители и гости. В събитието се включиха много актьори, а на зрелищния спектакъл се радваше многобройната публика. Ритуалите протекоха в богато интериорно оформление, защото на мегдана пред кметството бяха импровизирания дом на булката, бръснарницата, къщата на кръстниците, ритуалния подиум-ремарке и т. н. Организаторите се бяха погрижили да построят необходимите сгради за различните ритуални действия в играта. Ергенската сватба местните наричат още „тулум“, а възрастните припомнят, че по традиция, след Сириница има забрана за венчавки и затова ритуалът, направен преди Сирици Загавезни, цели да се осмелят незадоменилите още мъже и това да ги наръчи по-скоро да си намерят булки.

Играта на персонажа „Тулум“ е в основата на празника. Облечен карнавално, с торба дървесна пепел, той опушва ергените, за да ги отлечи сред останалите, да изгони злите сили от тях. С мисълта на ритуална цели да се множат семействата, рода, а с него и всеобщата надежда - в края на зимата да се пропъди зло, а доброто и позитивното в живота да възтържествуват. Празникът започна с

калесване - оповестяване, че в селото ще има сватба. Същинската комична игра беше на площада - пресяването на пепелта „засеки у булката“, последвано от ритуалите „бръснене на младоженеца“, „вземане“ на кръстник и кръстница, „извеждане“ на булката, „венчавка“ и булчинско хоро. Тази година в ролята на младоженците Кютюк Мара и Дълъг Мочо влязоха Николай Иванов и Атанас Златев. Двамата мъже си казаха „Да“, не защото имат различна сексуална ориентация, а защото такъв е обичаят - всички участници да са от силния пол. Всичко - наричане, пожелания, действия, се прави на обратно. Традицията е заложена и в имената на самите младоженци - Дълъг Мочо се играе от нисичък ерген, а Кютюк/дънер/ Мара е високичък младеж - т.е. булката е доста висока от избраница си, за да изглежда всичко още по-комично. Ролята на главния персонаж Тулума майсторски изигра Петко Петков, а заложник и водещ на сватбата бе актьорът Стоян Златев, който още от 80-те години на миналия век влиза в роли, като първо е играл като булка и не след дълго си е намерил избраница. Персонажите тази година бяха 25 - предимно младежи от селото, които влязоха в ролята на булка, буляк, кръстник, кръстни-

ца, свекър, свекърва и т.н. Най-младият сватбар бе на 15 години, а най-възрастният - 70-годишен. В събитието участваха и някои от талантливите актьори на прочутата с успехите си козаревска театрална трупа. Ритуалът „Тулум-Ергенска сватба“ тази година бе под режисурата на Петко Николаев. В Козаревец разказват, че всеки, който е участвал в Ергенската сватба, не след дълго се жени. Роден през капитализма, възстановен през комунизма, надживял демокрацията, днес ритуалът събира хората, които вече като модерни европейци, отново се връщат към българските традиции и го извършват заради всички козаревски ергени. И тази година мало и голямо беше на мегдана, за да стане свиде-

тел на ритуалните действия. Все повече гости присъстват на празника, за да се посмеят на воля, а съвсем младите да се научат що е това истинска сватба. Финал на празника сватбарите-зевзеци сложиха с кръшни хора, в които се включиха сватбари, организатори, другоселци, канени и неканени веселящи, дошли да се забавляват от сърце и душа.

